

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Octavo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

geniose depravo aliena dicta & facta, non studeo sanare offensio-
ne conciliare voluntates, sino crescere odia priuato liuore, vel
prouata causa, maledico absentibus. Interdum officio contume-
rentes, impedio inuocationem meam & aliorum, excitatis
aut disidijs.

DE SEXTO.

HABEO errantes motus & flammam varias libidinum, indul-
gentia oculis & cogitationibus impudicis, contaminatur & corpus. Hæc
mea augeo intemperantia & crapula. His incendijs & crapulæ facti-
bus impedio pias meditationes & preces, & accerso beluinam
feritatem, cumulo mea impuritate iram Dei aduersus me, meam fa-
miliam & ciuitatem.

DE SEPTIMO.

FRIVO liberalitate parentum, aut stipendio publico, & non
bene colloco, defraudo meos fratres aut alios pauperes, sum iniustus
in contractibus, non studeo propter Deum seruare æqualitatem, ma-
gnæ solum debita præcia, exerceo auaritia pecuniæ quærendæ iniu-
stia, sumo mutuo varijs prætextibus, ac ne curo quidem soluere, reti-
neo res alienas, non sum fidelis & diligens in mandato labore, res vi-
tiosas vendo, res locatas corrumpo.

DE OCTAVO.

NON præsto candorem & veritatem, quam Deus requirit in
dictis & factis, admisceo sophisticam consilijs & negotijs aut doctri-
na, interdum propugno falsa ex odio, iracundia, aut iniusta pertina-
cia, aut adulatione, aut metu, in moribus etiam est hypocritis, simu-
latione virtutis, aut falsa iactantia. DENIQUE agnosco me
miserum in hac cæcitate & securitate horribiliter negligere iram
Dei, & multis modis aberrare ab eius præceptis, ac multis scandalis
alios ledere, & accersere mihi & alijs pœnas, nec posse me magni-
tudinem aut multitudinem meorum vitiorum aut lapsuum intelli-
gere, sed fateor me meritum esse præsentis & æternas pœnas, ac ve-
ro dolore elamo: Tibi tantum sum peccator, coram te malefeci, vt
iudicaris, &c. Vere doleo Deum à me offensum esse, & lædi ac pol-
luti Ecclesiam & reliquum genus humanum, & confugio ad Filium
Dei Dominum nostrum Iesum Christum propitiatorem, propter hunc
oro, vt Deus æternus pater Domini nostri Iesu Christi, bonus, sapi-
ens, iudex, & fortis, iram suam à me auertat, & mihi peccata remit-
tat propter Filium, & me sua immensa misericordia recipiat, sicut di-
xit: Vivo ego nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur & viuat.
Ne polliceor me repugnaturum esse peccato, & nihil facturum contra
consci-

conscientiam, & oro Deum, vt me regat Spiritu sancto suo, & à nobis tanquam ministro Christi peto, vt vocem Euangelij mihi annuntietis, cui credo, & simul Ecclesie promitto, me mores emendaturum esse, & scandala vitaturum.

Ad talem aliquam formam generalem rudiores assuefaciendi sunt, vt cogitent quid agant, cum petunt absolutionem, seq; ipsi seruentur, agnoscant se magnos & complices lapsus habere, & gradus considerent, discant ex ipsa Decalogie intelligere latentes morbos, vt repugnare suis vitijs, & se mitteri incipiant. **DE NI QU E** quomodo existere dolor in animo test, sine aliqua cogitatione nostræ miseræ? Non frustra dixit Christus, Spiritus sanctus arguet peccatum. Id autem fit cogitatione tibi & iræ Dei, & nostræ immundiciæ. Vt igitur Spiritus sanctus arguat te, & tibi veros terrores incutiat, ac corrigat securitatem & festinam, vt expauescas, & te Deo subijcias, & abijcias te infra cæterumines, aspice vtrunq; scilicet, verbum Dei, & tuos furores, retendas ad petendam absolutionem securus, & sine gemitu, sicut Iosephus Lucæ 18. qui inquit: Non sum sicut cæteri homines. Erubesceret talem aliquam generalem confessionem sæpe in coenaculo aut Catechesi proponere.

N V N C redeo ad disputationem de enumeratione singulorum, quam his duobus prætextibus quidam necessariam esse credunt:

Non potest fieri absolutio sine cognitione,

Hic petenda est absolutio,

Ergo cognitio est necessaria.

R E S P O N D E O ad maiorem. Differunt iudicium & ministerium Euangelij. In iudicio necesse est fieri cognitionem: At ministerium Euangelij est mandatum certum impertiendi beneficij, scilicet pronuntiandæ remissionis peccatorum, siue nota sint, siue ignota. Propterea enim remittuntur, quæ nec meminit nec intelligit ille ipse qui absoluitur, & fide vox absolutionis accipienda est. Non hic disputandum est, an forma iudicij satis seruata sit, nec nitatur fides illo operi Sacerdotis, sed intueatur Christum propitiatorem, propter hanc causam iram Dei à nobis auerti, & hanc voluntatem Dei sciat in voce Euangelij nobis patefieri & annuntiari. **D A V I D** patore & misericordia extinctus esset, cum obiurgaretur a Nathan, nisi postea etiam absolutionem audiuisset: Dominus abstulit peccatum tuum. Hac voce data audita, rursus acquiescere, reuoluerere, & Deum invocare cogit. Sic autem quisq; nunc cogitat, si singulari voce tali Deus significat se mihi ignoscere, bene mecum ageretur. Hæc imaginatio corrigenda est, considerata voce Euangelij seu absolutionis. Hoc ipsum & vnicuique nostrum annuntiat vox Euangelij seu absolutionis.

Davidi de remissione dictum est: Nec minus Evangelio sonanti ministris credi oportet, quam tunc Davidem credere oportebat.

Hæc est igitur vera & firma responsio ad argumentum, Absolutio non fit sine cognitione, verum est in iudicio, sed non in hac functione ministerij Evangelici, quo tribuitur nobis beneficium. Et illud est ministerij, cum homines admonentur de discrimine iudicij ministerij. Nam ministerium ad conscientiam pertinet, & est testimonium diuinæ absolutionis. Sed iudicium alia res est, & ad manifesta crimina pertinet. Nemo sine cognitione excommunicandus aut recipiendus est, sed ibi fit cognitio non de conscientia, sed de externis moribus, & ea absolutio coram Ecclesia valet, etiam si is qui absoluitur, simulat tantum penitentiam.

Quod autem Evangelium publice multis & priuatim singulis applicari possit, testatur hæc sententia: Quorum remisistis peccata, remittentur eis. Item, Quoties in me peccabit frater, & remittam ei? Loquitur enim de Remissione non posse remittere peccata, id verum est, sed annuntiare verbum Dei, id possunt, & debent, quo Deus testatus est sese remittere. Remittit enim Deus per ministerium Evangelij & Sacramentorum. Ac satis apparet eos non attendere, quid sit vox Evangelij, aut ministerium, qui non volunt expresse annuntiare remissionem. Ideo autem misit Deus Filium, ut hanc arcanam voluntatem de remissione peccatorum ex suo Patris prolatam patefaceret, & annuntiare eam in Ecclesia iuberet. & Sacramenta sunt applicationes remissionis, id est, testantur beneficium Evangelij ad singulos pertinere. Ego baptizo te in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, id est, Ego mandato Dei profiteor te mihi recipi ab hoc vero Deo, qui est æternus Pater Domini nostri Iesu Christi, & à filio eius Domino nostro Iesu Christo, qui pro te passus est, & à Spiritu sancto qui datur in corda reconciliatorum ut eos regat, & inchoet vitam æternam. Remitti igitur tibi peccata, & te fieri heredem vitæ æternæ testor.

Quidam nouo commento deinde Canonem de Enumeratione hoc modo: Consensus perpetuus Ecclesie videtur esse dogma à Spiritu sancto traditum: Semper autem fuit mos Enumerationis in Ecclesia: Necessè est igitur eum remitti.

Respondet ad minorem: Mos fuit manifesta peccata recitandi & deplorandi, sed vetustas non mandauit singulis arcanam recitare: Sicut clare Chrysostomus inquit in enarratione Psal. 50. Si patet alicui dicere peccata, dicito eo quotidie in anima tua, non dico ut confitearis conseruo tuo, ut tibi exprobrer, dicito Deo, qui sanat ea. Et citantur similia dicta ab alijs, quæ opponi possunt ijs, qui allegant perpetuum consensum, ut superstitiosissimam Canonis acerbitatem defendant, qui conscientijs laqueos iniicit. Est autem pij patris

floris, prospicere & cauere conscientiarum pericula, & doctrinæ corruptelas, & tamen videre, quomodo pie retinenda sit disciplina.

DE SATISFACTIONE.

Vetus mos in Ecclesia fuit, non recipere lapsos, qui deinceps ab Euangelio metu suppliciorum, aut polluti fuerat cæde amantibus libidinibus, nisi prius castigatos. Et hic mos cum exemplarum initio sic seruabatur, ut alij admoniti diligentius regerent mores, vero explorarentur animi, an serio redirent ad Ecclesiam. Falsus res politicus ritus, non pertinens ad conscientiam seu remissionem peccatorum coram Deo. Sed postea ut fit, multæ superstitiosæ opinioniones accesserunt, ex quibus deinde inextricabiles labyrinthi sunt. Quare necesse est de hac parte Ecclesias recte doceri, præsertim cum in refutatione errorum simul multæ grauissimæ res exploranda sint. Illustratur doctrina de remissione peccatorum, monstratur leserimen remissionis culpæ, & remissionis poenarum temporales, recitantur poenæ temporales, in quibus vult Deus iram suam aduersus peccata conspici, ut in poena Dauidis, Manassæ, &c. Traduntur serimen verorum & commentitiorum cultuum. Has tantas complecti necesse est. **A**c ut de externo ritu harum castigationum initio dicam, arbitror morem à primis Patribus sumtum esse. Non vestigia manserunt etiam apud Græcos, ubi aliquis eadem poenam fecerat, aut commiserat incestum, excommunicabatur, hoc est, excludebatur ex consuetudine communium officiorum, & addiebatur signa quædam in vestitu, quæ significabant, eum hominem, reum pollutum & vitandum esse, ac nemo vna cibum capiebat, donec illa signa reatus gerebat. Erant etiam certæ imprecationes & diræ, quæ contra pollutum dicebantur. Sic Phoenix apud Homerum narrat, contra se propter stupratam conjugem patris, diras recitatas esse.

Et Orestes discurret in Græcia, abstinentes ab aliorum comitiis, ac gerens signa reatus, & passim multa exempla inueniuntur, ut Philæi, Antilochi, Adrastii, qui ad Cræsum venit, gerens signa reatus. Hac exempla satis apparet à primis Patribus sumta esse, qui hæc ritus disciplinæ causa obseruauerunt, ut homines cogitarent magnitudinē iræ Dei aduersus pollutos, & eo magis abhorrent à talibus sceleribus. **H**uius vetusti moris imago, etiam in Ecclesia in excommunicatione seruata est, excludebantur lapsi ex communi consuetudine, ac denuntiabatur eis ira Dei, nec denuntiatio illa fuit irrita, sed denotus sequebantur poenæ, & cum petebant se recipi lapsi, aliquot diebus ante absolutionem explorabantur, stabant extra locum cœnæ Domini cum signis reatus, id est, plorantes & sordidati, & publice petebant absolutionem. Hac promulgata rursus admittebantur ad cœ-